

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

GİRİŞ

1.HADİS-i ŞERİF

2.HADİS-i ŞERİF

3.HADİS-i ŞERİF

4.HADİS-i ŞERİF

5.HADİS-i ŞERİF

6.HADİS-i ŞERİF

7.HADİS-i ŞERİF

8.HADİS-i ŞERİF

9.HADİS-i ŞERİF

10.HADİS-i ŞERİF

11.HADİS-i ŞERİF

12.HADİS-i ŞERİF

13.HADİS-i ŞERİF

14.HADİS-i ŞERİF

15.HADİS-i ŞERİF

16.HADİS-i ŞERİF

17.HADİS-i ŞERİF

18.HADİS-i ŞERİF

19.HADİS-i ŞERİF

20.HADİS-i ŞERİF

21.HADİS-i ŞERİF

22.HADİS-i ŞERİF

23.HADİS-i ŞERİF

24.HADİS-i ŞERİF

25.HADİS-i ŞERİF

26.HADİS-i ŞERİF

27.HADİS-i ŞERİF

28.HADİS-i ŞERİF

29.HADİS-i ŞERİF

30.HADİS-i ŞERİF

31.HADİS-i ŞERİF

32.HADİS-i ŞERİF

33.HADİS-i ŞERİF

34.HADİS-i ŞERİF

35.HADİS-i ŞERİF

36.HADİS-i ŞERİF

37.HADİS-i ŞERİF

38.HADİS-i ŞERİF

39.HADİS-i ŞERİF

40.HADİS-i ŞERİF

EY ADEMOĞLU

DUA

HADİSİ ERBAİN

ÖNSÖZ

Allah'a hamd olsun.

Ki O, zatı ile zatında ve zatı için esma ve sıfat tecellileriyle tecelli eder.

Ve O, sıfatının çokluğu ile, zatı birliğinde zahir olur.

Sonra O, nimetlerinin ve iyiliklerinin zuhur yerlerinde isim ve sıfatlarının gömleklerine bürünür de görünür.

Yine O, öyle bir zattır ki, kendi kendini gizlemiştir ve saklanmıştır.

"Nerede?" dersenez; deriz ki, Gayb hali tekliğinde... hem de şanına yakışan bir gizlilikle.

Delilini isterseniz; işte O'nun kavli:

"Ben gizli bir hazine idim. Bilinmemi istedim. Halkı bilinmem için yarattım..."

En kamil, en tam bir mazhar olana Allahu Teala'dan salat... Ki O, en faziletli ve bu fazileti umuma şamil bir tecelligahtır. Ve O, en güzel duyan olup, keza manakokusunu da en çok alandır. Madde ve mana arasında, tam nailiyete eren, O olmuştur. Madde ve mana suretine yine haiz olan O'dur. Nusha-i kübra ile, nüşa-i suğra'yı camii bir zattır. Yani, dünya ile ukbayı temsil eden zat. Onun ismi şerifi Muhammed'dir. İşte, Allahu Teala'dan salat ve selam dileğimiz bu zatadır. Salat ve selam bütün aline, pek keremli ve şerefli ashabına da olsun..

Şimdi kısaca derim ki:

Bu eser; Hadisi Erbain'dir, Kırk Hadis'tir... Hepsinden nübüwet kokusu gelir. Mustafa buğusu tüter.

Bu Hadisi şerifler benim virdimdi. Hepsini topladım, şerhettim.. Ama bu şerhim, sofiye meşrebi üzerine oldu.Yani, Tasavvuf..

Başarı dileğimi, yüce Allah'a arz ederim...

GİRİŞ

Nur-u İlahi olan kelimeler, Ayet olsun Hadis-i Şerif olsun, ikisi de Hazreti Muhammed Mustafa'nın (SAV) mübarek ağızlarından zuhur etmiştir. Ayet ve hadis, ikisi de birbirini takviye ederler. Hadis-i Erbain'in yarısı hadistir, yarısı ayettir. Ayet ve hadis içiçedir.

Malatya Beyi'nin oğlu Sadreddin-i Konevi, Muhyiddin-i Arabi Şeyh-ül Ekber'in üvey çocuğudur. Kitap bundan 700 sene ewel kaleme alınmıştır. Selçuki ve Osmanlı Devleti zamanında çokca yazılmıştır. Osmanlı Devleti zamanında dağ taş Hadis-i Erbain olmuştur. Bu Hadis-i Erbain toplanan 700.000 Hadis-i Şeriften seçilmiştir. Mehmet Akif Camii ül Ezher'de arapçasını görmüş ve Türkiye'ye getirmiştir. Diyanet aracılığıyla tekrar basılmıştır.

Hadis-i Erbain Hacı Ahmet Kayhan ve arkadaşları tarafından tekrar kaleme alınmıştır. Şu anda 25.000 adet basılıp dağıtılmıştır. Gönül ister ki bu 1.000.000 adet olsun. (Ki sonradan basılanlar ile sayı 1.000.000 adet olmuştur.)

Hazreti Konevi'nin bu Hadis-i Şerif ve Hadis-i Kutsi açıklamaları, biri diğlerinden ayrı düşünülemez dört kat anlamı iç içe barındırmaktadır.

Okuyup, gerçekleştirmek, acıyı tatlıya çevirebilmek için takdim edilmiştir.

Hadis-i Erbain'in mümkünse abdestli okunması rica olunur.

DEDENİZ HACI AHMET KAYHAN

Nisan 1996

Derleyenler: HASAN ÖZAKINCI-CAHİT BENÖVENLİ

1. Hadis-i Şerif

Resulullah (Allah'ın Selamı Üzerine Olsun) Efendimiz şöyle buyurdu:

“Merhametli olanlar... bunlara Rahman olan Allah merhamet eyler. Yerde olanlara merhamet ediniz ki, göktekiler de size merhamet edeler...”

Manası ve tasavvufi yönden tefsiri:

Ey cüz'i ruh., sır ve ruhani kuvvetler... Keder şüphesinden yana temiz olan, Rahmani damga taşıyan rahmet feyzini saçınız. Kime bilir misiniz? Kendinize..Beşeriyet vasfınızın arzına.

Yani, bu tabii varlığınızın toprağına... Ve onları çağırınız, şer'i hükümlerin esasına uysunlar. Onlara muvafakat etsinler.

Tabii sıfat taşıyan resmîyetler de, manen muhalif davranmayıp, ta ki, feyzlerle dolu olan olan külli ve ilahi ruhumuz, Sema mertebesinden yükseklik getirip, rütbe alana kadar. Bunları neyle yapar?" dersiniz, "Rabbani varidat şimşeklerinin eseri ile, Rahmani tecellilere ait nurların doğmaları ile..." deriz.

Bunlar yaptıklarınıza birer mükafattır. Yani, amellerinize. Ama yararlı amellerinize.

Nasıl ki, Hak Teala, Vehhab ismi hürmetine manalar feyzini ve rahmani hikmetlerini önce ruha verdi, ruh da sırta, sır da kalbe, kalp de nefse, nefis de diğer duygulara ve onlar da cisme...

Netice: Her kim, şefkat ve merhamet vasıflarına bürünürse, Yüce Rabbin, rahmetini kazanmış sayılır.

Yavaş yavaş ondan gelen rahmet nesimi önce ruhunu sarar; sonra derece derece bütün dış yapısını kaplar. Ama dış temiz olunca...Ama şer'i hükümler onda eksiksiz tatbik edilince...Aksi halde, gelmiş olsa dahi kaçır gider.

2. Hadis-i Şerif

Resulullah (Allah'ın Selamı Üzerine Olsun) Efendimiz şöyle buyurdu:

“Allahu Teala Hazretleri her yüz yılın başında bu dini ikame edecek birini baas (diriltme) eder...”

Bu Hadisi Şerifte, üç mühim mana vardır:

Kutbiyet, Müceddid makamı, Allah, ism-i celali.

İşbu üç mananın tefsirini aşağıdaki cümleler içinde bulacaksınız:

Kutup, kutbiyet makamında tahakkuk edip oturabilmesi için, önce bir ewelki kutup ile arasında yüz senenin geçmesi lazım. Ta ki, ilahi isimlerin küllisi onda tam tecelli edilebilsin. O isimlerin hemen hepsi, Hadisi Şerifin metninde geçen Allah lafzı celalinin tesiri altındadır.

Burada bu kutbun meydana getirilmesine *'baas'* (diriltme) deniyor. Bu da ancak Allah tarafından yapılır. Yani, yalnız bu yüce ismin tecellisi sonunda olur. Diğer isimler, bunun tevabiidir. Kaldı ki, **“Allah baas eder..”** (Hac Suresi Ayet-/7)mealine aldığımız ayette de, *baas* işini bizzat Allahu Teala yapmaktadır. Çünkü, Allah lafza-i celali, bütün isimleri camidir.

Dikkat buyrulursa, “Rahman baas eder” denmiyor. Çünkü Rahman da, Allah ismi cemalinin kapsamındadır. Anla.. Bu bapta hidayet eden, Allah'tır..

Netice: Her yüz sene başında bir müceddid gelir. Esasta değil teferruatta,önemsiz değil, önemli değişiklikler yapar. Asrın icabına göre bazı ahkam çıkarır. Muannidlere cevap verir. Açıklanması, kendi zamanına kalan bazı meseleleri açıklar. İmam-ı Rabbanî gibi.

Bu vazifeyi yapan, aynı zamanda bir kutuptur.

Bu yazımıza son verirken, Seyyid Şerif Cürcanî Hazretlerinin Kutb'u tarifine dekısaca bir göz atalım. Diyor ki: “Kutb'a *gavs* da denir. Çünkü O, hacet sahiplerine aynı zamanda bir ilticagahtır. Bu öyle bir kimsedir ki, bulunduğu zamanda Allahu Teala'nın nazargahıdır. Ve Allahu Teala zatından ona en büyük mana tilsimini ihsan buyurmuştur.

İşbu manayı iyi anlamak için, kendimizi ruhi bir safiyete devretmemiz gerekir.

Cenab-ı Hak feyzimizi artırsın.

3. Hadis-i Şerif

Resulullah (Allah'ın Selamı Üzerine Olsun) Efendimiz şöyle buyurdu:

“Salacağınız bir ip, sizi mutlaka Allah’a ulaştırır...”

Bu Hadisi Şerife verilecek mana biraz uzun olacak. Şöyle ki:

Şehadet mertebesine geçen insanlık nurunun eli ile, makul nazarı olan fikri kuvvetinizin ipini saldıığınız zaman, mutlaka taayünat arzının isbatında Allah’a ulaşır ve O’nun mutlak şahudunun ipi ile karışan ve O’nun boyası ile boyanan bu ipin ilgisi, cüz’i olan süfliyat taayünatı zımındadır. Yani, ulaşip tutunacağı makam orasıdır.

Buna bir misal vermek gerekirse efkar (fikirlere) kuşlarını verebiliriz.. Şöyle ki:efkar kuşlarını müşahede vasfına bürünmüş olarak ulvi ve nurani alemlerin evcine uçurduğunuz zaman elbette Mutlak Hakkı müşahede edersiniz... Ama orada ve açıktan.

Sonra, bundan şu hakikati idrak etmiş olursunuz ki, süfli ve ulvi mertebelerde,müşahede edilen varlık, ulvi mertebelerde müşahede edilen varlığın aynıdır.Sonra, keşif ve müşahede nuru ile şu hakikati de idrak edersiniz: Bütün bu ulvi/süfli mertebeler, ancak akli itibarlara ve vehmi nisbetlere göredir. Çünkü varlığın tümü o taayün halinde olan mutlak vücuddur.

Bu taayün hali ise iki şekilde olur:

Ulvi ve nurani

Süfli ve zulmani

Düşün: O’ndan gayri tek varlık yoktur... Abadan’dan öte bir karye (şehir)yoktur.

4. Hadis-i Şerif

Resulullah Efendimiz (Allah'ın Selamı Üzerine Olsun) şöyle buyurdu:

“Her kim Allah için olursa... Allah onun için olur...”

Hadisi şerifin metin tercümesi, zahir açıdan yukarıdaki mealden ibarettir. Bunun manevi bir tercümesi vardır ki, onu özet olarak aşağıya alacağız.

Şöyle ki: Bir kul, benliğinden fena bulur, anını, zamanını bir yana atar; varlığı, mevhum nefesine izafe etmekten geçerse, Hak Teala ona kayıtsız şartsız tecelli eder.

Bir başka mana daha: Her kim fiiller, sıfat ve zat yönüyle fenafillah mertebesine ererse, onun mazharında ismi azam zuhur eder —zat, sıfat ve esma, efal (fiiller)olarak.

Bu manada bir şiir:

*Fenaya er; sonra fena bul, sonra fena bul.
Bekaya er; sonra beka bul, sonra beka bul...*

Hülasa, fena hali mertebelerinin her biri beka makamına varmayı gerektirir.
Bir şiir daha;

*Fenadan fena bul, arzun beka ise eğer,
Böylece, bu önemsiz şey, beka bulurmuş meğer...*

5. Hadis-i Şerif

Resulullah (Allah'ın Selamı Üzerine Olsun) Efendimiz şöyle buyurdu:

**“Yüceliğine yüce, mübarekliğine mübarek Allah, dünya semasına nüzul tecellisi eyler ve buyurur:
—Yok mu tevbe eden?... Ki, onun tevbesini kabul edeyim...
—Hani duacı?... Ki, onun duasına icabet edeyim...
—Bağış talebinde bulunan yok mu?... Ki, onu da bağışlayayım.”**

Hadisi Şerifin tercümesi, kısaca yukarıda arz edildiği gibidir. Ama, onun bir manası var ki, hiç de buna benzemez, iç açan... gönül ferahlatan... gözaydınlatan.

Aşağıdaki cümlelerde o manayı bulacaksınız:

Bilmelisin. Yüce Allah'ın nüzulu, bir başkadır. O'nun adına: Ruhani... Nurani...ve Manevi... denir.

Sonra; bu nüzul tecellisi, özellikle isimlerin hükümlerini,izlerini, yer ve sema boşluğu alanında zuhurlarını göstermekten ibarettir. Keza,cümle vadileri, alabildiğine, önden sona böylece doldurmaktır...

Unutmamalı ki, bütün bu zuhurlar, yani sema boşluğunda meydana gelen zuhurlar —ama ne olursa olsun, ister hakikat, hakikat babından tümünden olsun,isterse gizli, saklı yaratılış yönü ile incelikleri ve remizleri taşısin— hemen hepsi, lafızlarla ve harflerle tahakkuk edip, bir gerçek olduğunu gösterir... Bütün bu olanlar, aadiyeti makamından coşarak gelir. Öyle bir gizli gecede ki,ona **“Ben gizli bir hazine idim...”** mealine gelen, kudsi hadisi ile işaret edilir..

Evet... Yüce Allah daima tecellisini ve zuhurunu meydana getirir. Ama,vahidiyeti makamında. Ve, öyle bir alemde ki ona **“Bilinmemi istedim...Halkı o sebeple yarattım.”** Kudsi hadisi ile işaret edilmektedir.

Başta anlatılan ve mevzuumuz olan Hadise Şerife tekrar dönelim. Özellikle,Allahu Teala'nın o kelamı buyurma şekli üzerinde duracak, ondaki daha başka manaları da anlatacağız.

Şüphesiz, Allahu Teala'nın kelamı, bir beşer kelamına benzemez. “O halde nasıl?” diye soracaksınız.

Bu sorunuzun cevabını, aşağıda bulacaksınız.

Şöyle ki: Allahu Teala, ezeli ve ebedi bir kelamla konuşmaktadır. Ama, şekilsiz. Harfin ve sesin verdiği şekilden yana münezze.. Ne bir semt var; ne de bir zarf.

Şimdi yukarıdaki cümleleri biraz şerh edelim:

Allahu Teala, **“Yok mu tevbe eden?...”** buyurdu. Bundan anlatılmak istenen mana şudur: “Nefsi makamında ve onun sıfatlarını takınmış iken, tabiatın gereği olan aykırılıkları bırakıp şer'i uyarlığa dönen yok mu?... Evet böyle biri yokmu ki **“Tevbesini kabul edeyim...”**

Bu cümlede ise şu mana anlatılır: “Evet... hani o kimse ki, nefsinin tabii aykırılıklarını bırakıp şer'i uyarlığa döner. Ve onun böyle yapmasının bir sonucu olarak Ben de ilahi isimlerin nurları tecellisi yolu ile ona döneyim...Lahuti sıfatlarla ona yöneleyim...”

Şimdi ikinci cümleye geçiyoruz.

Burada Allahu Teala, şöyle buyurdu: **“Hani duacı?...”** Bunda aranacak manaşudur: “Nerede o talip? Ama, rahmet feyzime hak kazanan talip; bir de şefkat fazlıma hak kazanan...” Ama, bu talep ve hak kazanmak, kalp ve onun sıfatları makamında olacak...”Evet.. hani böyle bir talip ve böyle bir duacı?... ki, onun duasına icabet edeyim...”

Bunda anlatılması arzu edilen mana da şudur: “İsimlere has tecelli aydınlığı ile, onu aydınlatayım...sıfat inişlerinin şimşekleri ile ona gürleyelim, ve onun sonradan olma ve yaratılma sıfatlarını ifna edeyim...”

İş bu sıfatlar, Hakka has hakiki sıfatların beka yüzüne arız olmuşlardır.

Şimdi de, üçüncü cümlemin açıklamasına geçelim. Allahu Teala, şöylebuyuruyor:

“Bağış talebinde bulunan yok mu?” Bunun manası, şöyle anlatılabilir:

Bilhassa, ruh ve sır makamında, örtülmeyi ve kapanmayı, gizlenip saklanmayı isteyen yok mu?

-Böyle bir talebi olan yok mu ki, kibriya örtümlerle örteyim... Azamet izarımla onu saklayayım.

-Bütün bunları, zati isimlerimden gelen tecellilerle yapayım.

-Böylece onu; izafet yolu ile gelen zamandan ve izafet yolu ile kendisinde bulunan benlikten alıp kurtarayım.

-Bütün bunlardan sonradır ki o, Hakiki varlığımdan bir varlık aleminde tahakkuk eder,

-Yine bundan sonradır ki o, örtülmüş olur,

-Yani; benimle... isimlerimle... sıfatlarımla... fiilerimle. Özellikle taayyün içliğinden ve onun üzerine geçen, takyid kaftanından.

Anlatılan örtünme hallerinin yerleri ve belli makamları vardır:

“Fiillerimle...” denirken, bu durum nefis makamı ile sıfatlarında olmaktadır.

“İsimlerimle...” denirken, kalp ve sıfatlarında hasıl olacak setr işine işaret edilir.

“Sıfatlarımla...” denirken, ruh ve onun ahkâmının kapanacağına işaret edilir.

“Benimle...” denirken ise, şüphesiz zata geçilir. Bunun kapadığı yerler ise, sır ve ondan hasıl olan diğer esrardır.

Şimdi, işin sonuna geliyoruz. Bütün bu işlerden sonra olacakları, O’ndan duymaya çalışacağız...

Yüce Allah, bize şu manayı anlatmak istiyor: “... Ve sen, baki kalırsın... Ama, sensiz olarak. Ve... sen Ben olursun. Sonra... Ben sen olurum... Sen dahi Bensin.”

Hasılı, her şey O’nda ve O olur.

Yukarıdan beri anlatılan manaların tümüne şu Ayeti Kerime ile işaret edildi:

“Gerçekten ben, çok çok bağışlayanım. Ama tevbe edeni... İman edip yarar iş yapanı.” (Ta-Ha Suresi Ayet-82)

İşbu manalardan Allahu Teala’ya kavuşmayı anla. Ve bereket bul.

6. Hadis-i Şerif

Resulullah (Allah'ın Selamı Üzerine Olsun) Efendimiz şöyle buyurdu:

“O mümin ki, insanlar arasına girer ve onların eziyetlerine sabreder: bu, o müminden hayırlıdır ki, insanlar arasına giremez ve eziyetlerine sabredemez..”

Bu Hadisi Şerifte, özel olarak İnsan-ı Kamil'e işaret edilir. Belirtilen mana özetle şudur:

“Tam ve kamil insanın, manaya talib olan müslümanlar arasına girmesi, yalnız kalıp onlara karışmamasından hayırlıdır.”

Halk arasına karışmamak, daha ziyade, meczub vasfını haiz salıklere has bir haldir. Ama, bu meczub salik de, kendisinden hiç bir şey hasil olmayan salikten hayırlıdır. Yine, kendisinde hiç bir zuhurat olmayan meczubdan fazilet itibarı ile daha değerlidir.

7. Hadis-i Şerif

Resulullah (Allah'ın Selamı Üzerine Olsun) Efendimiz şöyle buyurdu:

“Şayet Hakkı tam manası ile bilseydiniz, su üzerinde yürürdünüz, dağlar sizinle kayardı..”

Özellikle bu Hadisi Şerifte, fena bulma haline işaret edilmektedir. Anlatılmak istenen mana kısaca şudur:

“Eğer Hakkın varlığında fani olup, O'nunla beka bulsaydınız, elbette herşeye karşı bir tasarruf sahibi olurdunuz. Özellikle icad ve yok etme babında. Ama her iki ülkede, hem batını alemde, hem de zahiri alemde.

8. Hadis-i Şerif

Resulullah (Allah'ın Selamı Üzerine Olsun) Efendimiz şöyle buyurdu:

“Hemen herkes, dünyadan susuz çıkar. Ancak, ‘Rahman, Rahim Allah adı ile’ diyenler hariç.”

Burada, yüce Hakk'ın ilahi ismi ile kaim olmaya işaret edilmektedir. Böyle bir hale eren, sonunda Hakk'ın bir halifesi olmuş olur. Hem de, bütün sıfatlarda.Hatta, halkiyet, rızkiyet ve kadriyet sıfatlarında da.

Şimdi, bu Hadisi Şerifin biraz şerhini yapalım ve burada bize anlatılmak istenen mana üzerine biraz söz edelim:

Her noksan olan, kemal derecesine yönelmek zorundadır. Ta ki, O'nu bile. Şayet O'nu bilmiyorsa hakiki kemali bulamaz. Meğer ki bütün esma ve sıfatlarla tahakkuk etmiş ola. Ama, hem celal tarafındaki sıfatları ile hem de, cemal tarafındaki sıfatları ile.

9. Hadis-i Şerif

Resulullah (Allah'ın Selamı Üzerine Olsun) Efendimiz Allahu Teala'dan hikaye yolu ile şöyle anlatıyor: **“Eğer ademoğlunun, iki dere dolusu altını olsa üçüncüsünü arzular..Ademoğlunun boşluğunu, ancak toprak doldurur...”**

Manasından anlaşıldığı gibi, bu kudsi bir Hadisi Şeriftir.

Bu Hadisi Şerifin şerhini yapmak istediğimiz zaman şöyle anlatabiliriz:

“Bir kalp için iki vadi olsa ve bu iki vadi, ruhun ve nefsin vadileridir. Ve bunlar ledünni ilimlerin altını ile dolsa mutlaka üçüncü bir vadinin de dolmasını ister. Çünkü onun istidadı vardır. Özellikle ilahi feyzi kabul etme babında; bir de, feyiz veren zatta hakikati bulması babında, bir de, verilen feyizle hakikate kavuşmak üzerine.”

Burada bilhassa, ademoğlunun gözünü dolduran şeyin toprak olarak anlatılmasından murad, zül haline varan bir fena halini bulmaktır. Özellikle burada fani bir varlığın izzet burcundan zillet engineine düşmesine işaret vardır.

Buraya kadar anlatılan manaları şu Ayeti Kerimenin özlü manasına bağlamak icab eder: **“Mirası, helal haram demeyip alabildiğinize yersiniz. Malı da, pek çok seversiniz...”** (Fecr Suresi, Ayet 19-20)

10. Hadis-i Şerif

Resulullah (Allah'ın Selamı Üzerine Olsun) Efendimiz şöyle buyurdu:

“Allahu Teala, bir kulu severse, onu çeşitli denemelere tabi tutar.”

Yani, iptilaya uğratır. Kul, o iptilalara sabrettiği takdirde, ona üstünlük vererek sever. Şayet şükür yoluna girerse bu sefer onu zatına seçer...

Bu Hadisi Şerifle anlatılması istenen mana şudur:

Allahu Teala bir kulu severse onu fena hali denemelerine sokar. Bundan sonra, fenadan da, fena haline geçirir. Daha sonra, fena halini de kaldırır, beka makamına vardırır.

İş bu manaya şu Ayeti Kerime ile işaret edilmektedir:

“Allahu Teala, müminlerin mallarını ve canlarını satın aldı.. Ki onlara cennet vardır...” (Tevbe Suresi, Ayet-111)

11. Hadis-i Şerif

Resulullah (Allah'ın Selamı Üzerine Olsun) Efendimiz şöyle buyurdu;

“Su hacmi, iki *kulle*yi (büyük küpü) aşınca, artık pislik taşımaz..”

Bu Hadisi Şerife şöyle bir mana varabiliriz: “Bir irfan sahibi, zata has olan şehadet makamına yerleşirse, gerek esma gerekse sıfatların müşahedesi ona perde olamaz.”

Allahu Teala, bu manayı bize şöyle anlatır:

“Onlar kötülüğü iyilikle savarlar...” (Ra'd Suresi, Ayet-22)

Yani, yapılan iyilikle, kir darlığını def ederler.

En iyi bilen ve en iyi hükmü veren Allahu Teala'dır.

12. Hadis-i Şerif

Resulullah (Allah'ın Selamı Üzerine Olsun) Efendimiz şöyle buyurdu:

“Allahu Teala, Ademi kendi sureti üzerine yarattı.”

Bu Hadisi Şerife verilecek mana şudur: “Allahu Teala, Adem'i, yani, insane suretini zatına bir ayna kıldı. Sifatlarına da mazhar, fiillerine de tecelligah...Taki onda zuhura gele.”

Bütün bu manalara, tüm olarak şu Ayeti Kerime işaret eder:

“Vaktaki, Rabbin meleklere ‘Ben, yeryüzünde bir halife yaratacağım...’ dedi..” (Bakara Suresi, Ayet-31)

Azim olan Allah daima doğruyu anlatır, söyler.

13. Hadis-i Şerif

Resulullah (Allah'ın Selamı Üzerine Olsun) Efendimiz, Rabbından naklen şöyle anlatıyor:

“İhlas sırrımdan bir sırdır. Onu kullarımdan sevdiğimin kalbine bir vedia olarak bıraktım...”

Bu kudsî bir Hadis-i Şerife şu şekilde bir mana vermek mümkündür: “İhlas varlık sırrımdan bir sırdır. Ama, bu taayünatla kapalı olan varlığımın sırrından. Sevdiğimin kalbinde onunla tecelli ederim. Ve O'nu varlığımda fani kılarım. O kadar ki, benden başkası onu bilemez, onun haline muttali olamaz. Hatta bunu kendisi de bilemez.” Çünkü o, ihlasta o kadar ileri girmiştir ki, ihlasını da unutmuştur. Hatta, kendisi ile ihlasa geçilen şeye nisbet edilen ihlastan yana da fena halini bulmuştur. Ve o, Mutlak Hakk'ın müşahedesine o kadar geçmiştir ki, vahdettende kesretten de olmuştur. Çok çok ötelere varmıştır.

En iyi bilen Allahu Teala'dır.

14. Hadis-i Şerif

Resulullah (Allah'ın Selamı Üzerine Olsun) Efendimiz şöyle buyurdu:

“Allahu Teala şöyle buyurdu: ‘O kimse ki, kazama rıza göstermez., belama sabretmez., nimetlerime de şükretmez, artık varsın Benden başka bir Rabb arasın...’”

Görüldüğü gibi, bu da kudsî bir Hadisi Şerif'tir.

Bunun manasını anlatmaya şu yoldan girebiliriz:

“Mutlak Rububiyetim, nimetlerin ve belaların bir arada bulunmasını icabettirir. Ta ki, zıt isimleri ve birbirine benzeyen sıfatların rağmen Zatım tam kemali ile zuhura gelsin. Durum böyle olunca her kim zıdlara razı olursa Zatıma nail olur, Ben de onun Rabbi olurum. Her kim ki onlara razı olmaz, Ben onun Rabbi değilim. Sebebine gelince; o, bir vasfa bağlı kalmakta, diğerini de atmaktadır. Bir hükme tabi olmakta, diğerini de kabul etmemektedir. Halbuki Ben, bütün vasıfları cami bulunmaktayım. Bütün incelikleri ile cümle hükümleri müştemil bulunmaktayım. Hatta, çeşitli yaratılışları da. Çünkü Zatım bütün açık hakikatleri ihata etmektedir.”

Bu manayı şu Ayeti Kerime gayet açık bir şekilde anlatır:

“Evvel O'dur; Ahir O'dur; Zahir O'dur...” (Hadid Suresi, Ayet-3)

Yüce Allah'ın kelamı, daima sadakat damgasını taşır.

15. Hadis-i Şerif

Resulullah (Allah'ın Selamı Üzerine Olsun) Efendimiz, Allahu Teala'dan naklen anlatıyor;

“Allahu Teala şöyle buyurdu:

—Ey Ademoğlu, hasta oldum; ziyaretime gelmedin. Ademoğlu sordu:

—Ya Rabbi sen alemlerin Rabbisin... Seni nasıl ziyaret edeyim? Allahu Teala buyurdu:

—Bilmiyor musun? Falan kulum hasta oldu... Ama, sen onu ziyaret etmedin. Eğer onu ziyaret etseydin, Beni yanında bulacaktın... Allahu Teala devamla buyurdu:

—Ey Ademoğlu, senden yemekle doyurulmamı istedim, ama sen Beni doyurmadın. Ademoğlu sordu:

—Ya Rabbi, seni nasıl doyurayım? Sen alemlerin Rabbisin. Allahu Teala anlattı:

—Falan kulum senden yemek istedi. Ama, ona yedirmedin. Bilemedin mi? Ona yedirseydin beni yanında bulacaktın. Allahu Teala devamla buyurdu:

—Ey Ademoğlu, senden su istedim, amma vermedin. Ademoğlu sordu:

—Ya Rabbi, sana nasıl su vereyim?. Sen alemlerin Rabbisin. Allahu Teala anlattı:

—Falan kulum, senden su istedi, vermedin. Ona su verseydin Beni yanında bulacaktın.. Bunu da mı anlayamadın?”

Bu da kudsi bir Hadisi Şeriftir. Mana kapısını, şu şekilde aralayabiliriz:

“Ey Ademoğlu..” şeklinde yapılan hitap ruhadır. Bu ruh ise kalptir. Bilhassa nefsanî perde ile perdelenen kalb. Bu kalbe şöyle hitab edilmektedir:

“Ben, belli bir zuhur yerine tecelli ettim. Orada zuhura geldim. Yine belli bir taayyünde de aynı şekilde tecelli ettim; zuhur eyledim. Fakat, bu has zuhurla perdelendim, gizlendim...Özellikle mutlak hakikatimi müşahade edilmeden yana sakladım. Belli bir şekle girmekten ve bir kayda sığmaktan

yana kendimi kapadım. Bütün bu işler bu belli taayyünün özünde oldu. Gel gör ki sen, bu taayyünü, bilmedin. Ki O, mutlak hakikatimin aynıdır.”

Burada, **“Ya Rabbi, sen alemlerin rabbısın seni nasıl ziyaret edeyim?”** cümlesi, bir başka mana taşır. Onu da burada anlatmak icab eder. Şu demektir:

“Belli bir surette seni nasıl müşahede edebilirim?. Bilhassa, keyfiyeti ve şekli olan bir şeyde... Halbuki sen, bu gözle görülen alemlerin suretine inhisar etmekten ve belli bir şekil almaktan yana münezzehsin.”

“Bilmiyor musun?...” kelimeleri ile başlayan cümleye verilecek mana ise şu şekilde olur:

“Sen, şöyle bir marifete sahip olmadın mı ki, mutlak varlığım, her taayünde, yani göze gelen her belli şeyde vardır. Sonra taayyün halini her mutlak olan mana taşır. Halbuki sen, anlatıldığı gibi, kendinde bir irfana sahip olmadın. Sonra bilmedin ki, o hasta kulun hakikati Hakikatimin aynıdır. Zira, onda zahir olan Benim.”

Bu zuhurun, belli bir mana şekli şöyle olabilir: İsmın, isim verilene nisbeti gibi ki, bu, o hasta kulun ‘Hakikatime’ nisbeti babında bir misaldir, benzetmedir.

Kaldı ki, isim, müsemmaya göre ayrı değil, aynıdır.

Yukarıdaki açıklama nazara alınarak, “Bilmiyor musun?” şeklinde gelen cümlemin devamı olan, **“Eğer onu ziyaret etseydin beni yanında bulacaktın...”** cümlesine de, bir başka mana vermek icab eder:

“Durum yukarıda anlatıldığı gibi olunca, anlayamadın ki Mutlak Varlığım, onun izafi varlığında, seyriyi tamamlamaktadır. Onu zuhura getirmektedir.”

Yukarıda anlatılan manaların tümüne, şu Ayeti Kerime işaret etmektedir:

“O küfredenlerin, amelleri ise çöldeki serap gibidir ki susuz onu su zanneder.” (Nur Suresi, Ayet-39) Mevzuumuz olan Hadisi Şerifin hepsini burada açıklayamadık. Ama kendisi ile bir kıyas yapılacak kadarını açıkladık. Kaldı ki bir kıyas usulü de vardır. Kalanı da buna göre kıyas eyle...

16. Hadis-i Şerif

Resulullah (Allah’ın Selamı Üzerine Olsun) Efendimiz, Rabbından naklen anlatıyor:

“İsmi aziz ve celil olan yüce Allah şöyle buyurdu:

—Kulum bana kavuşmayı severse, Ben de ona kavuşmayı severim... Ama bana kavuşmayı sevmeyince Ben de ona kavuşmayı sevmem.”

Bu kudsi bir Hadisi Şeriftir. Şimdi manasına geçelim. Bilesin ki, yolculuk iki şekilde olmaktadır:

Bu büyük alemdeki yolculuk, enfüsi olan küçük alemdeki yolculuk.

Büyük alemde yapılacak yolculuk için binek hayvanına, ya da başka bir vasıtaya ihtiyaç vardır. Keza enfüsi olan küçük alemde de binek hayvanına, yada bir başka vasıtaya ihtiyaç vardır. Ne var ki küçük alemdeki vasıta ancak zati muhabbetten ibarettir. Ama, sıfatlara ve fiillere ait muhabbeten değil.

Yalnız zata muhabbet...

Bu manaya, **“Kulum severse...”** cümlesi işaret etmektedir. Yani, “Kul, banakavuşmayı, hakiki müşahedemi severse...” demektir. Bu durum, yani, hakiki müşahadem, onun izafi ve mecazi varlığından sıyrılmasına bağlıdır. Bundan sonradır ki muhabbet burakına biner... Şevk kamçısını alır... Aşk vadisine geçer... Böylece, nice sırlar mesafeyi kat eder... Ve parlak bir menzile varır kibu fena halidir. Bu fani varlığın erimesidir, bitmesidir...

İşte o kul, bu hali bulduktan sonradır ki Allahu Teala onunla karşılaşmayı sever. Zati, hakiki mevcudiyeti ile ona tecelli eder... Bu tecelli, fena haline geçtikten sonra, onun beka makamını bulmasıdır. Bu makam, onun fena haline geçmesine bir mükafat olarak yapılır.

Hadisi Şerifin, anlatılan kısmın zıddı olan ikinci kısmına gelince, onu da, şu şekilde anlatmak mümkündür:

“Kul, hayvani arzularına dalıp helake gitmesi sebebi ile, bana kavuşmayı istemezse, Ben de ona kavuşmayı istemem.” Yani, tecelli etmemekle...Bilhassa, zati bir tecelli etmemekle... Böylece o, tabii olan şehvet deryasına batar gider... hayvaniyet unsuru vadisinde helak olur...”

Bu kudsi hadis için, bir başka açıdan şöyle bir şerh yapmak icab eder. Şu mana anlatılmak istenmiştir: “Kamil ve kullukta tahakkuk eden bir kul, zatımın, sıfatımın ve fiillerimin müşahedesini isterse, sıfatımın fenası zımında, zatımı müşahede ile onu severim... Zatımın, sıfatımın ve fiillerimin bekası ile de onu severim. Şayet o istemezse, ben de istemem.” Ama, bu istememek tard ve yukarıda anlatılan mananın aksi olarak tecelli eder.

Sonucu, bir iki cümle ile bağlayalım. Şöyle ki:

Şayet bir kul, özünde hayır bulursa Allah’a hamd etsin. Sebebine gelince, bütün bu haller, Allahu Teala’nın o kulunu sevmesi, ya da sevmemesi babında birer delildir, işaretir, alamettir. En iyi bilen, en iyi hükmü veren Allah’dır.

17. Hadis-i Şerif

Resulullah (Allah’ın Selamı Üzerine Olsun) Efendimiz, Rabbından naklen anlatıyor;

“Allahu Teala, şöyle buyurdu:

—Ben, uğrumda, kalbleri kırık olanların yanındayım...”

Görüldüğü gibi, bu da bir kudsi Hadisi Şeriftir. Manasına gelince, şöyle demek icab eder:

“Bizzat Ben, esma ve sıfatla, zatından, sıfatından ve efalinden geçip fena haline yıkılıp gelene tecelli edenim. Böylece, onun beka makamında tahakkuk edebilmesi için bir gözetici müşahid olurum. Bir bakıma onun kefilim olurum...Çünkü o, fena haline geçmiştir. Fena haline geçen ise her şeyi bir yana atar, dağınık olur; toparlanamaz. Beka makamına çıkamaz, fena denizinde boğulur...Orada helak olur. O kadar ki, istidadının zafiyeti icabı, sahile de dönemez...Meczublara sınıfına girer. Bir türlü beka makamına çıkamaz.”

Şimdi; “Uğrumda” kelimesini biraz açalım. Bu, “Ben de beka bulmak...” manasına alınmalıdır.

Sebebine gelince, bizzat fena aranan bir şey değildir. Esasen, matlub olan beka makamıdır...

Ne var ki, bunda tahakkuk olamaz... ‘O’ olmadan imkansızdır.

Bir irfan sahibi, bu manaya, şu şiiri ile işaret eder:

*Bir köşe vuslat köşesi olamaz heyhat;
Sadık dahi olsan... ki sende varsa hayat.*

18. Hadis-i Şerif

Resulullah (Allah'ın Selamı Üzerine Olsun) Efendimiz, Rabbından naklen anlatıyor:

“Allah-ü Teala şöyle buyurdu:

— **Kıyamet günü ben, şu üç zümrenin hasmıyım:**

Bir kimse ki: Kendisine ihsan ettim, ama o zulmetti...

Bir kimse ki: Bir hürü sattı, parasını da yedi...

Bir kimse ki: İşçi tuttu. Ondan istifade etti. Amma ücretini ödemedi.”

Bu da kudsî bir Hadis-i Şeriftir. Manasını aşağıdaki şekilde anlatabiliriz. Şöyle buyurulmaktadır:

“Bir kimse ki, kendisine ihsan ettim ama o zulmetti.” Bu cümlenin mana derinliğinde, şu cümleler saklıdır:

“Ben ona varlık verdim... Ta ki: Varlığımın mazharı, yani: Zuhur yeri ola...Fakat o, Benim belli sebep için verdiğim varlığı, kendisine mal etti. İddiası buyolda oldu... Tıpkı Firavun'un “Ben sizin yüce Rabbınızım...” (Naziat Suresi, Ayet-24) dediği gibi...

“Bir kimse ki, hürü sattı, parasını da yedi...” Bu da şu manadır:

Bir kimse vardır; kalb nurunu nefsin zulmetinden kurtardı. Çeşitli taatle meşgul oldu. Yüce makamlara çıktı ve üstün mertebelere erdi. Sonra, gerisin geri döndü. Şöyle ki: Kalbin nurundan çıktı. Nefsin karanlık yuvasını geçti; onun yoluna girdi.

Bu mana, şu Ayet-i Kerime ile anlatılır:

“Onlar ki kafir oldular; dostları putlardır... Onları nurdan zulmete geçirir... Bunlar, cehennem ehlidir. Orada sonuna kadar kalacaklardır...” (Bakara Suresi, Ayet-288)

Anlatılan halin sonundadır ki o, amellerine aldandı... Şehvet afetlerinin iptilasına uğradı. Mal ve şöhret sıkıntısına çarpıldı.

Bu hal üzerinedir ki: Nefsin hür başı, hürlüğünü yitirir; boynuna yersiz istekler zinciri geçer, bağlanır. İşte bundan sonradır ki: Nefsin hürriyetini, görsünler ve işitsinler pahasına satmış olur...

Bu kudsi mana taşıyan Hadisi Şerifin bir başka yönden şerhini yapmak gerekecek. Allahu Teala adeta şöyle buyuruyor:

“Bir kimse ki, Mutlak Varlığı müşahede etmeden, varlıkta bir yer iddiasında bulunur...Nefis de, görsünler işitsinler dileği ve isteği ile kabarı... Zühre karşı bir arzu duyarak, vera haline sahip olarak taattan da, yine nefsin yersiz istekleri için bir yardım payı çıkarırsa... Ve nefse, ancak hakkettiği kadarını vermezse...Evet Ben, böyle olan bir kimsenin herşeyin ayrıldığı ceza günü geldiği vakit hasmı olurum...”

En iyi bilen Allahu Teala’dır.

19. Hadis-i Şerif

Resulullah (Allah’ın Selamı Üzerine Olsun) Efendimiz,Rabbından naklen anlatıyor;

“Allah-ü Teala şöyle buyurdu:

—Herkim benim veli kuluma düşman olursa... bana harb açmış olur.”

Bilesin ki: İlahi isimlerden herbirinin karşılık benzerleri vardır. Kahhar ve Latif isimleri gibi... İsimlerin durumu böyle olduğu gibi, o isimlere mazhar olanların durumu da budur. Mesela, evliya ile onların zıdları olan adamlar, düşmanlar...

Veliler, Cemal, Latif, lütuf ve sağlık (yemin) isimlerinin mazharlarıdır.Düşmanlar ise Celal, Kahır ve sol (şimal), isimlerin mazharlarıdır. Ayrıca, her iki kelime arasında da, zıdlık ve düşmanlık vardır.

Şimdi, **“Bana, harb açmış olur”** cümlesi üzerinde duralım. Bu, şu demektir:

“O, nefsinin Bana karşı kaldırdı...” Halbuki o batıldır, Ben ise Hak. ŞüphesizHak, batıdan daha güçlüdür.

Bu yolda delil olan manalar anlatır: Cemal tecellisi, daima Celale galip gelir...

Şimdi bir başka açıdan bu Hadisi Şerifin şerhini yapalım. Burada, Allahu Teala'nın şöyle buyurduğunu anlatabiliriz:

“Her kim benim veli kuluma düşmanlık ederse Bana Celal tecellisi yoluyla karşı durmuş olur. Bana gelince ona hem Celal, hem de Cemal tecellisi ile karşı çıkarım. Ve bilindiği gibi bu şekildeki bir tecelli onu ezer...”

Bu mana, şu kudsî hadisten de anlaşılır:

“Rahmetim gazabımı geçti...”

Kaldı ki bu mana, şu Ayeti Kerime'nin özüne de, uygundur:

“Onlardan intikam aldık.. Denizde boğduk... Çünkü, onlar ayetlerimizi yalan saydılar...” (A'raf Suresi, Ayet-136)

Burada, ayetlerden murad: Allah'ın veli kullarıdır.

20. Hadis-i Şerif

Resulullah (Allah'ın Selamı Üzerine Olsun) Efendimiz, Rabbından naklen anlatıyor:

“Allah-ü Teala şöyle buyurdu:

— Ben, kulumun zannına göreyim... O halde, Benim için hayır zannında bulunsun... Ve Ben Beni andığı zaman, kulumun yanındayım...”

Bu da kudsî bir Hadisi Şeriftir.

Bilesin ki, Yüce Hakkın her şeyde bir zuhuru vardır. Bu, has bir zuhurdur ki o zuhura mahal olan şeyin istidadına göre şekil alır. Şundan ki: Tecelli, kendisinde tecelli vaki olanın durumuna göre olmaktadır...

Zuhur da aynı şekilde, Hakkın mazharlarından bir mazhardır. Ve tecelli, mazharın durumuna göre olmaktadır. Durum böyle olunca, kendisinde bir şey zuhura gelecek olan, korkulu bir kimse ise, onda

meydana gelecek şey korku suretinde gelir. Şayet kendisinde bir şey zuhura gelecek olan ümitli bir kimse ise onda muhabbet zuhur eder.

Hasılı kelimeler, yukarıda anlatılan kıyas yapılarak: Aşklı ise aşk zuhura gelir...

Bu anlatılan mana, Cüneyd-i Bağdadi Hazretleri'nin şu cümlesinde saklıdır:

“Suyun rengi kabının rengidir.”

Yukarıda anlatılan cümlelerden de anlaşılacağı üzere, O, her bilginin ayıdır. Her sanılanın ayıdır. Hatta, her ilmin, her zannın, her fehmin ayıdır. Ve O, ancak itikat edenin, itikadına göre zuhur eder. Her şey onun tecelli suretleridir. Zuhuratının çeşitleridir. Zatinin tecelligahıdır. Esmasının ve sıfatlarının aynalarıdır. Ve O, her itikad sahibinin ve itikad edilen şeyin de ayıdır.

Buraya kadar anlatılanlar:

“Ben kulumun zannına göreyim... O halde benim için hayır zannında bulunsun.” cümlesinin bir açıklaması idi. Diğer kısmın açıklamasını aşağıda bulacaksınız.

“Ve ben, beni andığı zaman; kulumun yanındayım...” buyruldu. Bunun manası, şu şekilde açıklanabilir: “Ben kulumla, Beni andığı şekli ile olurum. Şayet o, Celal isimleri yönünden Beni anarsa ona Celal isimleri yolu ile tecelli ederim. Şayet o, Cemal isimleri yolundan Beni anarsa ona Cemal isimleri yolundan tecelli ederim.”

Bu Hadisi Şerife, bir şerh yapmak daha icab edecek...

Bu manaya göre şöyle buyrulur:

“Ben tayin edilen her şeyde belli bir varlığım. Fark ve kesret şehadetgahında(görünüşyeri), beni müşahede (gören) eden, ‘zancı’ları kemale erdiririm. Sonra, Benimle oluşu yönünden onunla olurum.”

İşbu mana, şu Ayet-i Kerimenin derin manasında saklıdır:

“Söyle: Herkes kabiliyetine göre amel eder...” (İsra Suresi, Ayet 84)

[Tevhid üç derecede anlatılır:

Delil ile Allah'ın varlığına dair hüküm; ilmi yoldan Allah'ın birliğini bilmek; irfan sahibinin kalbind, ilahi rüyetin galib gelmesi. Öyle ki, artık onda başkasını görececek hal kalmaz.

Buradaki tenbihlerden: Birincisi, her iman sahibi içindir. İkincisi alimlerin tevhididir. Üçüncüsü, irfan sahiplerinin tevhididir.]

21. Hadis-i Şerif

Resulullah (Allah'ın Selamı Üzerine Olsun) Efendimiz, Rabbından naklen anlatıyor:

“Allahu Teala şöyle buyurdu:

—Tam ihlasla ‘Allah’tan başka ilah yoktur’ şahadetini yapanlar olmasaydı, Cehennemi dünya ehline musallat ederdim. Eğer bana ibadet edenler olmasaydı, Bana asi gelenlere bir anlık dahi mühlet vermezdim.”

Bilesin ki, her kamil kişinin şahadeti, yada her kamil kişinin ibadeti, umumi bir manada kaim olur.

Yani, tek tek herkese şamil olur. Zira herşeyde vücud birdir. Böyle bir Vahdaniyet şahadeti ise tard ve uzaklık ateşinin dünya ehline gelmesini önler. Sebebine gelince, Vahdaniyet şahadetinin nuru, bütün bu görünenlerde bulunan mutlak varlıkta geçerlidir. Ve bütün taayyünatın onda nasibi vardır. Yani bu

mukayyed şehadetin nurundan. Buradaki mukayyed şehadet, mukayyed olarak taayyün eden varlıkla ilgilir.

İşte her kamil zatın ibadetini yukarıda anlatılan mana çeşidinden görmek gerekir.

Bu manaya işaret olarak Resulullah (Allah'ın Selamı Üzerine Olsun) efendimiz şöyle buyurdu:

“Yeryüzünde ‘Allah Allah...’ diyen baki kaldıkça kıyamet kopmaz.”

Bu Hadis-i Şerifte Kutb’a ve mutlak varlığı bilen Gavs’a işaret edilmektedir. Zira her taayyün halini alan varlıkta tayyün eden odur. Sonra her şehadete şehadet eden yine odur. Her ibadete ibadet eden yine odur.

Şimdi bu Hadisi Şerifin esas manası üzerinde duralım. Allahu Teala Adeta şöyle buyurmaktadır:

“Mutlak varlıkla tahakkuk eden İnsan-ı Kamil olmasaydı —ki bu İnsan-ı Kamil, yeryüzünde Allah’ın bir halifesidir, cem ve icmal yönünden hakiki şehadettir— dünya ehline tecelli ederdim.”

Burada, dünya ehlinden murad, emmare nefis ile, hilekar hevadır. Bir de kandırıcı, beşeri ve tabii kuvvetlere işaret edilmektedir. Bu tecelli ise kahır ve gazap cehennemi suretinde olabilir. “Böylece onları tamamen öldürürdüm, yok ederdim.”

Yukarıda anlatıldığı gibi, “bilhassa tefrik ve tafsil yönünden hakiki kulluğu bilen Kamil İnsan olmasaydı, nefis ve heva yönünden bana asi geleni bırakmazdım.”

Yukarıda anlatılan manalara şu Ayet-i Kerimeler de ayrıca işaret etmektedir:

“Eğer Allah insanların bir kısmı ile diğer bir kısmını def etmeseydi yeryüzü bozulurdu.” (Bakara Suresi, Ayet-251)

“Ve eğer Allah insanları yaptıkları hatalara göre hesaba çekecek olsaydı, yeryüzünde hiçbir canlı varlık kalmazdı.” (Fatır Suresi, Ayet-45)

22. Hadis-i Şerif

Resulullah (Allah'ın Selamı Üzerine Olsun) Efendimiz,Rabbından naklen anlatıyor;

“Allahu Teala şöyle buyurdu:

—Ey Ademoğlu, seni kendim için yarattım. Eşyayı da senin için yarattım.

O halde kendim için yarattığımı senin için yarattığımın ayarına düşürme.”

Görüldüğü gibi bu Hadis-i Şerif de kudsidir. Burada adeta şöyle buyurulmaktadır:

“Sen, bütün isim ve sıfatları, hükümleri ve eserleri kapsamına alan külli hakikatımın bir mazharısın. Baştan sona, bu alem ise senin varlığının ayrıntılarıdır. Ve hakikatına ait olan hakikatlerin mazharlarıdır. Bu büyük alemde senin misalin ruha nisbetle cesed gibidir. Sen ruhsun; bu alem de cesedindir, bedenindir. Bu alemde senin gaye sensin... bir de toplayıcı hakikatın.”

Ceseden maksad ise tedbir sahibi ruhtur. Durum böyle olunca, “ruhun nurlarını, kendi beşeri varlığının perdeleri ile örtme.”

Şu da bir gerçektir ki, her zuhur yerindeki tecelli, ilahi nurun tecelli sergisinden aldığı nasib kadardır. Bu bir birlik, vahdet tecellisidir ki, ruhun ve sırrın mazharında olur. Bu ruhu, kalb olarak ele almalıyız ve onu tecelli kabulünde daha kemalli görmeliyiz. Yani cisme ve bedene olan tecelliden. Çünkü bunların kapsamında zulmet de vardır.

23. Hadis-i Şerif

Resulullah (Allah'ın Selamı Üzerine Olsun) Efendimiz Rabbından naklen anlatıyor:

“Allahu Teala şöyle buyurdu:

—Bir kimse, beni kendi kendine anarsa.. ben de onu, o cemaatten hayırlı bir cemaat içinde anarım...”

Bu da, kutsi bir Hadisi Şeriftir. Bir manaya göre burada şu Ayeti Kerime'ye işaret edilmektedir:

“Her insanın takdir olunan amelini boynuna astık...” (İsra Suresi, Ayet-13)

Bu Hadisi Şerifin manası üzerinde biraz duralım. Adeta şöyle buyurulmaktadır:

“**Bir kimse, beni kendi kendine anarsa...**” yani, vahdet cihetinden girip, bilhassa zatta, sıfatta ve fiillerde fena halini bulur ve zikrini yaparsa, “Ben de onu Mutlak bir vahdet içinde, zikrederim.”

Ama “**Bir kimse, beni bir cemaat içinde zikrederse...**” yani, kesret ve tefrika cihetine giderek —yani zahiri ve batını kuvvetlerle zikrimi yaparsa— “Bende onu, isimlerimin çoğunluğu ile anarım. Kaldı ki onun beni zikri, benim onu zikretmem sayılır...”

Bu mana Hakiki Vahdet yönünden gelir...

24. Hadis-i Şerif

Resulullah (Allah'ın Selamı Üzerine Olsun) Efendimiz, Rabbından naklen anlatıyor:

“Allahu Teala şöyle buyurdu:

— Ey Adem oğlu, senin için yaptığım taksime razı olursan kalbini ve bedenini rahata kavuştururum... Sevimli bir kul olmaktan kısmetin sana gelir. Şayet senin için yaptığım taksime razı olmazsan dünyayı sana musallat ederim... Ve sen bir vahşet içinde, yabanda tepinip durursun.

Sonra, izzetim ve celalim hakkı için, o dünyalıktan ancak kısmet ettiğime nail olursun... sen de bir kötü kul olaraktan..."

Anlaşıldığı gibi, bu da kudsi bir Hadisi Şeriftir. Özünde, şu Ayeti Kerimenin manasına işaret vardır:

"Allah onlardan razı olmuştur, onlar da Allah'tan..." (Maide Suresi, Ayet-119)

Şimdi, bu Hadisi Şerife verilecek mana üzerinde duralım. Anlatılmak istenen mana, özet olarak şudur:

"Ademoğlu, ezellerin ilk deminde, onun zati ve fikri haline ve istidadına uyan bir şekilde verdiğime razı olsaydı kendisine nasib olmayanı aramak zahmetinden onu alırdım..." Çünkü tecelli, tecelli sahibine ait takdirle olur. Bunun dışına çıkılmaz. Artma veya eksilme olmaz. Bu durumda o kader sırrını istidad kitabının, hakikat sayfasında müşahede ve mütalaa eden bir kuldur.

25. Hadis-i Şerif

Resulullah (Allah'ın Selamı Üzerine Olsun) Efendimiz, Rabbından naklen anlatıyor;:

"Allahu Teala şöyle buyurdu:

—Ben, gizli bir hazine idim; bilinmemi istedim. Halkı yarattım, nimetlerimi onlara sevdirdim. Böylece beni bildiler...”

Bu Hadis-i Şerif de kudsidir. Burada belirtilen istek, zati bir istektir. Bu zata Ehadiyet ismi verilir ki bütün esma ve sıfatların hakikatını özünde toplar.

Bütün bunlara **“Gizli hazine...”** tabiri kullanıldı. Hepsı de, kemal derecesindedir, noksanı yoktur. Bu aynı zamanda Hakkın zatına has bir kemaldır. Bu zati kemalin ise bütün esma ve sıfatların kemal derecesindeki durumları ile zuhur bulması gerektirdi. Ama halk mazharlarında, alemin tecelligahında. Durum ki, anlatıldığı gibidir... Allahu Teala şöyle buyurdu:

“Onlara, zahir ve batın nimetlerinin kisveleri ile zuhur ettim. Ama bir sevgi şeklinde...” Zira bunlar öz olarak umuma ve havasa marifet duygusu verir. “İşte bundan sonradır ki fitri (doğuştan gelen) istidatları ile anlatılan yoldan beni bildiler.”

Bu yüce ve üstün mananın müşahedesi babındadır ki, bir Ayeti Kerimede Resullullah Efendimize (Allah’ın Selamı Üzerine Olsun) şöyle buyuruldu:

“Şüphesiz bil ki: Allah’tan başka ilah yoktur...” (Muhammed Suresi, Ayet-119)

Burada Resullullah (Allah’ın Selamı Üzerine Olsun) Efendimize bir ilim deryasının kapısı aralanıyor. Bu ona göredir. Bir de ilmi varislerine; başkalarına değil.

Gerçek şudur ki, esma ve sıfatları cami olan uluhiyet ilmi ancak yüce birliğe erene, ilk berzah makamını bulana verilir. Anlatılan makama ise tam olarak ancak Resullullah (Allah’ın Selamı Üzerine Olsun) Efendimiz vasıl olmuştur.

En doğrusunu, Allahu Teala bilir...

26. Hadis-i Şerif

Resulullah (Allah'ın Selamı Üzerine Olsun) Efendimiz, Rabbından naklen anlatıyor:

“Allahu Teala şöyle buyurdu:

— Beni, ne yerim aldı; ne de semam... lakin beni Mümin, Taki, Naki, Verahali sahibi kulumun kalbi aldı...”

Görüldüğü gibi, bu da kudsi bir Hadisi Şeriftir. Şöyle manalandırmak mümkündür:

“Ben hiç bir yere külli olan esma ve sıfatımın bütün cihetinden tecelli etmedim. Ancak kemal durumuna bağlı bulunan ve dolayısı ile bana izafeti olan kulum müstesna.. Tecellimi *bana* yaparım.” Bu Hadisi Şerifte, bazı kelimeler geçti. Onları biraz açmak gerekecek. Sırası ile onlar, Taki, Naki, Vera kelimeleri idi.

Taki: İki yönlü isimlerden, bilhassa ibadetle ilgili yönü ile olup kalmaktır. Diğer yönü ile değil.

Naki: Çoğunluğu ile ilahi isimleri müşahede etmektir.

Yukarıda, zımnen anlatılan, iki yönlü isimlerin birbirinden ayrı bazı imtiyazları vardır. Bilhassa ibadet ile ilgili kısma verilen imtiyaz bir başkadır.

Vera: Masivayı bırakıp Zat-ı İlahi'de olmaktır. Ama O'nun gayrından fena bulmak sureti ile.

Bütün bu manalara şu Ayeti Kerime işaret etmektedir:

“Biz, emaneti, semalara, yere, dağlara arz ettik ama onu almaktan çekindiler, ondan korktular. Ve sonunda onu insan yükledi. Ama bir Zalim ve Cahil olarak...” (Ahzab Suresi, Ayet-72)

Yukarıda geçen Ayeti Kerimenin tefsirini yapmak ve onda geçen, bazı kelimeleri açıklamak gerekecek. Adı geçen kelimeler Emanet, Zalum ve Cehul, kelimeleridir. Şöyle ki:

Emanet burada tecellinin kabulü manasındadır. Ama ilk tecelliği, her şekil ve tümü ile... Bu emaneti almayanlar için, **“Ama, onu almaktan çekindiler, ondan korktular...”** buyuruldu. Bunun sebebi, onun ancak tam zuhurunu göstermekten yana bir kabiliyete sahip olmayışlarıdır. Bir de o alemin hakikatına tam olarak uyamayışlarıdır.

Sonra **“Onu, insan yükledi...”** buyuruldu. Sebebine gelince, kabiliyeti kemal derecesinde olup uyuşu tamdır. Çünkü onun vasıfları arasında şunlar vardır:

Zalim: bu, insanın nefsini ifna edişini anlatır.

Cahil: herşeyden geçtiği için Hakkın zatından gayrını bilmez.

Bu manaları anla.

27. Hadis-i Şerif

Resulullah (Allah'ın Selamı Üzerine Olsun) Efendimiz Rabbından naklen anlatıyor:

“Allahu Teala şöyle buyurdu:

—Beni bilen talep eder... Beni talep eden bulur... Beni bulan sever... Beni seveni öldürürüm... Bir kimseyi öldürürsem diyeti bana düşer...Bir kimsenin diyeti bana düşünce onun diyeti bizzat benim olurum...”

Görüldüğü gibi bu Hadis-i Şerif de kutsidir. Özellikle marifete işaret edilmektedir. Biz de, o yoldan gideceğiz. Bilesin ki: İlahi marifet iki kısımdır. Biri, *Marifet-i Zat*; öbürü de, *Marifet-i Sıfat*. *Marifet-i Zat*'ı: mutlak ehadiyeti cihetinden bilmek mümkün değildir. *Marifet-i Sıfat*'a gelince onu bilmek mümkündür.

Buna göre, marifet talebi, talep ise bulmayı, bulmak da sevmeyi gerektirir, sevgi de ölümü. Bu ölüm, fena halidir. Ölüm ise diyeti gerektirir. Diyet ise ancak akli başında olana ödettirilir.

Gerçekten, öldürülenin diyeti ancak öldürendir.

Özellikle bu manaya şu Ayeti Kerime işaret etmektedir:

“Bir kimse, Allah'a ve Resul'üne doğru yola çıkar da sonra ölürse, onun ecri Allah'a kalır...” (Nisa Suresi, Ayet-100) Yani, Zatı ile ona beka verir. Çünkü bu manada, katil maktulün aynıdır...Hakikat değişmez... Zira, hakikat birdir...

Kesrete gelince, o, bir takım akli, vehmi ve izafi nisbetlerden ibarettir. Keşif ehli zatlara göre bunlara itimad yoktur.

Anlatılan manaları, bir irfan sahibi şu şiiri ile dile getirmektedir:

*Devamlı O'nunum, O artık benimdir;
İki zat arasında fark yok, sevgilimdir...*

28. Hadis-i Şerif

Resulullah (Allah'ın Selamı Üzerine Olsun) Efendimiz, Rabbından naklen anlatıyor;

“Allahu Teala şöyle buyurdu:

—Kendilerine farz kıldığım ibadetlerin edasında olduğu kadar hiç bir şeyde yaklaşanlar yaklaşamazlar...Gerçekten bana bir kul, nafilelerle de yaklaşır... Böylece, bana yaklaşanı severim. Sevince de, kulağı olurum, eli olurum, dili olurum. Böyle ki oldum; Benimle iştir... benimle görür...benimle konuşur... benimle tutar... benimle yürür...”

Bu da kudsî bir Hadisi Şeriftir. Bilhassa Hakka yakınlığa işaret edilmektedir. Biz de bu yoldan manaya gireceğiz. Bilesin ki:

Allahu Teala'ya yakınlık, iki kısımda mutalaa edilir. *Birincisi* farzların edası sureti ile olur. Bu yaklaşıma verilen isim budur.

Bunun, meczub olan salikin yolu ile ilgisi vardır. Buna bir başka isim daha verilir ki şöyledir: Zati fena halini içeren bir mahubun yolu...

Böyle bir yola giren, Hakkın kulağı olur...gözü olur.

Nasıl ki namazda **“Allah hamd edeni işitti”** denir. İşiten kimdir?... Söyleyen kuldur ama?

Bu mana, müessirle esere geçişe bir delildir.

İkincisi nafileler ile olan yakınlıktır...

Burası, meczub salik ile ilgili bir yoldur. Sonra, sıfatlarda fena bulmayı gerektiren, sevenin yolu olarıktan da ad verilir.

Nasıl ki başta **“Onun kulağı olurum...”** buyurdu...Ki bu durum eserden müessire istidlal sayılır.

Burada şöyle bir soru sorabilirsin:

“Gözün ve kulağın O oluşu, yukarıda da anlatıldığı gibi, sonradan yapılma birşey değildir...Zatidir... Kadimdir... Durum böyle iken, O'nun oluşunu mahabbete bağlamaktaki mana nedir?”

Bu sözüne, “umumiyyetle evet” diyebilirim.Ama, dikkati başka bir yönde toplamak icab eder.

Dikkat edilirse bu hükmün zuhuru salikin farzları eda ve nafile ibadet yakınlığı ile tahakkuk ve tahalluk edişinden sonra oluyor. Salik, nefsin perdeleri ile perdelidir. Farz ve nafilelerin edasında tahakkuk edince, nefsin karanlığından çıkar; ruhun ve kalbin geniş ve aydınlık sahasına girer.

İşte bundan sonradır ki kul, Hakkı eşyanın aynı olarak müşahede eder. Şu da bir gerçektir ki, Hak, kulun suretinin ve dış yüzünün manasıdır. Kul ise, Hakkın manasına ve batını cephesine bir surettir.

Ehadiyet cihetine bakınca zahir, batının aynıdır. Batın da, zahirin aynıdır. Zahir ve batın, Hakkın zatına ve şanına nisbetle bir suret gibidir. Tıpkı yarımın, üçte birin, dörtte birin, beşte birin, bir sayısına bağlanması gibi.

Asıl Kayyum odur... Bilhassa, akıl, sayı, itibari olan şanlarda. Yani tecelli ve zuhurlarda.

Bu manayı anla. Mutlak Hakkı bul.

29. Hadis-i Şerif

Resulullah (Allah'ın Selamı Üzerine Olsun) Efendimiz, Rabbından naklen anlatıyor:

“Allahu Teala şöyle buyurdu:

— Bir kimse, Bana bir karış yaklaşırsa Ben ona bir arşın yaklaşırım...

Bir kimse Bana bir arşın yaklaşırsa Ben ona bir kulaç yaklaşırım...

Bir kimse Bana yürüyerek gelirse Ben ona koşarak giderim...”

Bilmek gerekir ki, karış, arşın, kulaç, gelmek, koşup yürümek; bütün bunlar, yapma şeylerdir, hakiki değildir. Böyle buyurmakla Allahu Teala kula kat kat sevap vereceğini, ona ameli miktarınca, iyilikte, ihsanda bulunacağını anlatıyor. Kaldı ki burada yakınlık manevidir; maddi değil. Bir yere de bağlı değildir.

Burada, Hakkın yakınlığı kulun yakınlığından önce gelir. Halbuki zatına yakınlık, muvaffakiyet işi, Allah'tan Allah'adır. Bu bir önceliktir ama, buradaki önceliği bir başka yoldan almak icab eder.

Bilhassa amele mükafat verme yönünden.

Hatırda tutulmalı ki amel mükafattan önce gelir.

Bilesin ki Hakka yakınlığın beş mertebesi vardır. Şöyle ki:

Nefsin yakınlığı,

Kalbin yakınlığı,

Sırrın yakınlığı,

Ruhun yakınlığı,

Bir de Hakkın ehadiyet yakınlığı.

Bilhassa ehadiyet yakınlığı bütün mertebeleri kendinde toplar.

Şimdi, yukarıda toplu sayılan yakınlık mertebelerinin tafsiline geçelim. Şöyleki:

Nefsin yakınlığı: Bu onun itaat ve ibadet görevlerini yapmasına bağlıdır. Bu makamda Hakkın kuluna yakınlığı merhametidir, şevkatidir.

Kalbin yakınlığı: Kulun kalbi ve içten amallere dalmasına bağlıdır. Bu ise pek kolay değildir. Dünya ehlinde kopmak icab eder. Bu makamda Hakkın yakınlığına gelince ilim, hikmet ve ilham çeşidinden şeyleri, kuluna vermesidir; ona bağlamasıdır.

Sırrın yakınlığı: Bu da onun hakiki keşiflere dalmasına bağlıdır. Bu ise hakiki tecelli ile hasıl olur. Asıl tecelli de, Hakkın yakınlığı da budur.

Ruhun yakınlığı: Bu mertebeyi de kısmen kalbin kısmen de sırrın yakınlığı gibi bilmekte bir mahsur yoktur.

Hakkın ehadiyet yakınlığı: Daha önce de anlatıldığı gibi bu, anlatılan bütün mertebeleri özünde toplar. Bu mertebe, kul için tam bir yokluk mertebesidir. Ne varsa özünde toplar. Hakkın zat, sıfat, bir de efal tecellilerinin temiz, şeksiz, aydınlık tenzihleri altında. İşbu hal içinde kul, zat, sıfat, ve fiil olarak tam, küllive tek birliğe doğru yol alıp kendinden geçer, fena bulur.

Bu kudsi makamda Hakkın kula yakınlığına gelince şöyle anlatabiliriz:

“Onu, kendi bekası ile baki kılar...

Kayyumiyet sıfatı ile kaim kılar...

Hayatı ile ona hayat verir...

Kudreti ile onu kudrete erdirir...

İradesi ile, onu dilek sahibi eyler...

Kelamı ile konuşTURUR...”

Hasılı onu bütün esma ve sıfatını özünde bulan yapar. Hulasa, Zatı ile, Zatı için ve Zatında zahir olur: yani o kul...

Şimdi, bu Hadisi Şerife, bir başka manada şerh yapmak icab edecek. Yüce Allah adeta şöyle buyurmaktadır:

“Her kim bana, yani külli, toplayıcı olan huzuruma, ruhani, yani batını, cismani, yani zahiri vasıf taşıyan bütün duyguları ile yaklaşırsa: İşte böyle birine bütün esma ve sıfatlarımla tecelli ederim. Hem lutfu ait olan cemal sıfatları ile hem de celal tarafında bulunan kahır sıfatları ile. Ama, bir kimse anlatılan gibi değil de bazı mertebeleri ile, yani bazı duyguları ile bana yaklaşırsa buna da bazı esma ve sıfatlarım ile tecelli ederim. Bu da ancak onun yaptığına kat kat sevap vermek sureti ile olur.

Mesela birden yedi yüze kadar veya daha fazla”

Veren Allah’tır...

30. Hadis-i Şerif

Resulullah (Allah'ın Selamı Üzerine Olsun) Efendimiz şöyle buyurur:

“Misafire ikram ediniz. İsterse kafir olsun.”

Bilmen gerekir ki, kula isabet eden kötülüklerden hangisi olursa olsun, o, Hakkın misafiridir. Özellikle hastalıklar. Kula gereken, ona ikram etmektir. Ona yapılan ikram cümlesindedir ki mecburi bir durum olmayınca ilaçla def etmeye çalışmamalı. Zira ilaçta giderilmesine çalışılsa da hastalık ancak Allah'ın takdirettiği zaman gider.

Böyle bir durum ise kulu Allah'ın gözünden düşürür. Allah korusun.

Burada Resul S.A. Efendimiz “İsterse kafir olsun.” şeklinde bir tavsif yaptı. Buradaki kafir bir manaya göre “kapalı... gizli...” demeye gelir. Çünkü bu misafirin gelişi çoğu zaman saklı, kulun idrakına kapalı durur. Şayet geleni kabul eder, razı olur, Allah'a dönerse perdeler açılır. Kul ise bu durumda işin sırrına vakıf olur.

31. Hadis-i Şerif

Resulullah (Allah'ın Selamı Üzerine Olsun) Efendimiz şöyle buyurur:

“Şam, yüce Allah'ın yer hazinelerinden bir hazinesidir. Kullarını orada saklar...”

Bilesin ki, burada Şam, Zat-ı İlahi şehadetinin kemal derecesidir. Yer ise şehadetin zarfıdır. Gizli hazine ise bu yer kabında saklıdır ve o Hak Teala'nın yüce varlığıdır.

Bu mana icabıdır ki “Şam öyle bir şeydir ki, Zat şehadetinin kemal derecesi sayılır. Gizli hazine ise bu yerde saklı durur...” diyoruz.

Tam bir şehadet halinde zuhur edince, ona “vacib yüz.” adı verilir. Allahu Teala esma ve ahlakı ile gizlediği abid kullarını ise bu yüzde saklar. Cümle esma ise neticede Hakka dönecektir.

İşbu mana, şu Ayeti Kerimedeki mananın hakikatlerini anlatır:

“Onun vechinden —yüzünden— başka her şey helak olacaktır. Hüküm O'nundur. O'na döneceksiniz.” (Hacc Suresi, Ayet-88)

32. Hadis-i Şerif:

Resulullah (Allah'ın Selamı Üzerine Olsun) Efendimiz şöyle buyurdu:

“Allah'ın nehri geldiği zaman, İsa'nın nehri batıl olur...”

Bilesin ki burada “Allah'ın nehri...” cümlesinden murad, Hakkın vechindeki baki nurun zuhurudur. Bu durumda, Hadisi Şerife verilecek mana şöyle olur:

“Ruh cem kaynağından inip ayrıntılı mevcudlara dağılınca, Allah'ın yüzündeki baki nur bütün eşyada zuhur eder. İzafi bir ruhla kalan bir başka şeye ihtiyaç kalmaz..”

Bu manayı anla...

33. Hadis-i Şerif

Bir gün, Resulullah (Allah'ın Selamı Üzerine Olsun) Efendimize şöyle soruldu:

**“ —Allahu Teala yeri ve semaları yaratmadan önce neredeydi?
Resulullah (SAV) Efendimiz, bu soruyu şu şekilde cevaplandırdı:
—Rabbımız, bir Ama'da idi...”**

Burada *ama*'dan murad, zati mahiyetinin ayıdır. Yani Kendisi Kendisine yeter;başka bir şeye ihtiyacı yoktur...

34. Hadis-i Şerif

Resulullah (Allah'ın Selamı Üzerine Olsun) Efendimiz şöyle buyurdu:

“Mümin, Allah-u Teala'nın nimetlerine bir konuktur.”

Burada, iradesinden geçen mümin kul anlatılmaktadır. Bu, o mümindir ki, Allah-u Teala onu zatından sıfatı makamına geçirdiği zaman doğruca Allah'ın arzusuna tabi olur. Artık onun nefsani arzuları olmaz. Çünkü onun kendisine mal edeceği iradesi gayri kalmamıştır.

35. Hadis-i Şerif

Resulullah (Allah'ın Selamı Üzerine Olsun) Efendimiz şöyle buyurdu:

“Dünya sevgisi, her hatanın başıdır.”

Burada anlatılan dünya, kulun nefsi yönünden tayin ettiği şeylerdir. Onun benliğidir ve Hakkın zatına yabancı sayılanlara iltifattır. Bunlardan hangisi olursa olsun, bir tanesi dahi müminde olsa, o, dünyayı seven biridir.

Bu da isbat eder ki **“Dünya sevgisi, her hatanın başıdır...”** Böyle olan bir kimse kendisi için bir ulvi zuhurata sahip olamaz. Keza, başkaları için de bir zuhurat sahibi değildir.

36. Hadis-i Şerif

Resulullah (Allah'ın Selamı Üzerine Olsun) Efendimiz şöyle buyurdu:

"Sefere çıkınız; sıhhate erer, ganimet bulursunuz..."

Burada anlatacağımızı, iyi bilmen ve öğrenmen gerekir.

Sefer nefsanî karanlıktan çıkmaktan ibarettir.

Sıhhat hayret ve şaşkınlık halinden safaya kavuşmaktır.

Ganimet nefse ve onun arzusuna galip gelmekten ibarettir.

37. Hadis-i Şerif

Resulullah (Allah'ın Selamı Üzerine Olsun) Efendimiz şöyle buyurdu:

“Ziyaretin hayırlısı, ziyaret edenin yok olmasıdır...”

Burada, şu mana anlatılmak istenir:

“Hayy olan Hakkın nüzulundaki hayır, veli kula tecellisindeki bereket, gerek tecelli, gerekse nüzul anında o veli kulun yok olmasıdır.”

Bilesin ki Yüce Rabb hayat denizini ve tecellisini yaymıştır. Bu durum Zatin cem kaynağından gelip bütün eşyayı sarmasından ibarettir. Bu manadan olarak Hak Teala, sevgili bir kulun ziyaretini dilediği zaman zatının cem alemi olan yüce mekandan göçüp imtina mekanına gelir. Ama beka üzerine. Ve ona böyle bir gelişi ile arada ona yabancı kalmaz.

38. Hadis-i Şerif

Resulullah (Allah'ın Selamı Üzerine Olsun) Efendimiz şöyle buyurdu:

“Kulun, Rabbına en yakın olduğu anı, secde anıdır.”

Şunu bilmelisin ki, secde eden, secde ettiği zaman varlığı cem kaynağından alıp ayrıntılı aleme yaymaktadır. Yani yalnızlıktan çıkıp bütün kainatla bir bağlantı kurmaktadır. Ama, kurabilirse. Secdesini tam yapabilirse.

Şunu da bilesin ki, bir kul vaktaki Hak Teala onu yokluktan varlığa çıkardı...böylece o Yüce Hak'tan uzaklaştı...

Peki bu durumda, kulun cem aleminden ayrılıp yaygın bir varlığa geçtikten sonra Rabbına yakınlığı nasıl olacak? Evet, nasıl olacak ki tekrar eski yerine gidebilsin?

İşbu gidiş, ancak şu şekilde olabilir: Hakkın, esma, sıfat, ahlak ve ayetlerine uygun bir şekilde dağıldıktan sonra olabilir.

Bu da ancak secde de olabilir.

Manasını anla.

39. Hadis-i Şerif

Resulullah (Allah'ın Selamı Üzerine Olsun) Efendimiz şöyle buyurdu:

“İşlerde şaşırırsanız, kabirler ehlinden yardım isteyiniz.”

Şunu bilmelisin ki, bir veli kulun yetişmesi tam olunca, Aziz ve Celil olan Rabb oraya konuk olur. Ve o veli'nin kalbi Rabbin kabri olur. Bu kulun benzerleri kabirler ehlidir.

Durum böyle olunca, anlatıldığı gibi bir zattan din ve dünya işinde şaşırın biri yardım talep ederse onun yardımını görür. Ve o zat darda kalan kulu zor durumundan kurtarır.

Bu manayı da anla.

40. Hadis-i Şerif

Resulullah (Allah'ın Selamı Üzerine Olsun) Efendimiz şöyle buyurdu:

“Bir kimse Allahu Teala katındaki menzilesini bilmek istiyorsa Yüce Allah'ın kendi yanındaki menzilesini öğrensin. Çünkü Allah'u Taala kula vereceği dereceyi kulun kendi nefsinde onun için verdiği derece üzerinden tayin eder...”

Bilesin ki, bu Hadisi Şerifte Hakka izafe edilen nefis yüce Hakkın zatıdır. Burada zata nisbetle nefis ikinci mertebede sayılır. Kula izafe edilen nefis ise nübüvvetin kendisidir. Nübüvvet nefsi ise velayet nefsidir. Bu da, velayet nefsinde göre, ikinci mertebeye sayılır.

Velayet ise nefsin özüdür. Ve burada velayet, mücerret Zat-ı İlahi'de ikinci mertebeye sayılır.

Hadisi Şerifte geçen: **“Menzile...”** kelimesinin manası, Zat-ı İlahi'ye ait arzunun tafsilidir, yayılışı ve dağılışıdır. Zat-ı İlahi'nin muradı ise zuhurdan sonar marifetin husulüdür.

Bu manaya şu kudsî hadis işaret etmektedir:

“Ben, gizli bir hazine idim... bilinmemi istedim...”

Burada geçen **“Kul...”** kelimesinden murad ise furkani bir akıldır. Yani her şeyi ayırt etme kabiliyetine sahip olan nefis. Ve bu Mevlanın, Zatından hasıl olan ismidir.

Kul, yüce Hakkı kendine göre bir menzileye yani dereceye indirir. Bu derece nübüvvet derecesidir.

Burası aynı zamanda bir bağlantı merkezidir. Yani Hakkın cem kaynağından nüzul edip bu varlıklara tecelli ile dağılışı demektir. Buradanda beka makamına çıkış sağlanır.

Bir başka manaya göre *Devr-i daim...*

En doğrusunu, Allahu Teala bilir...

Allah'ım Efendimiz Muhammed'e salat eyle... Keza, bütün aline ve ashabına da...

Bu salat yer ve semalar baki kaldıkça sürsün...

Ey merhametlilerin en merhametlisi! AMİN

EY ADEMOĞLU

**Bismillahirrahmanirrahim,
*La ilahe illallah, Muhammedun Resulullah.***

Ey âdemođlu, Ey insanođlu;
bizi yaratan Allah'ın emirlerini tutmak mecburiyetindeyiz.
Çok nazikâne dikkat edelim.

- Ey insanlar, sizler sizi yaratan Allah'ınızdan korkuyor musunuz?
- Evet, O'ndan başka gidecek yerimiz yok.
- Allah'ınızı bildiğinizden dolayı teşekkür ederim. Bizi yaratan Allah'ın insan olarak bize çok emirleri var. Emirlerle nasılsınız?
- Biz onları yapmıyoruz. Emirlerini gerektiği gibi yerine getiremiyoruz.
- Peki, bizi yaratan Allah'ı seviyor musunuz?
- Allah'tan başka sevilecek ne vardır?
- Emirleri ile nasılsınız?
- Biz onları gerektiđi gibi yerine getiremiyoruz.
- Öyleyse her iki noktada yalan söylemiş oluyorsunuz. Allah'tan korkan ve Allah'ı sevenin Allah'a secde etmesi gerekir. Allah'a secde etmeyen bir kimsenin iman ve itikadı zayıftır.

Hayali olarak, bir meyveyi yemeden lezzetini anlayabilir misiniz? Boş kalple, kuru lafla Allah'ı bilmek, anlamak boşuna bir hayaldir. Allah'a iman edip inanmak, İslam'ın beş, imanın altı şartını yerine getirmek genel olarak gereklidir. Allah ve Allah'ın Resulü Hz. Muhammed Mustafa yardımcımız olsun. Amin.

Hız. Âdem Aleyhisselam'dan kainatın efendisi Hız. Muhammed Mustafa'ya kadar insanlık âlemine, her zamana, her kavime birer Peygamber gönderilmiştir. Cenab-ı Allah Celle Celâluhu yarattığı insanlara emirlerini bildirmek için Peygamberler vasıtasıyla, insanlarla özlü sohbetler etmiştir. Sohbetin özünü ve emirlerini kullarına, yaratıklarına 4 muazzam kitap ve 100 suhuf ile bildirmiştir. Her kavime peygamberler vasıtasıyla, Cenab-ı Allah'a hulûsü kalp ile inanıp Cenab-ı Allah'ın ilahi emirlerini maddi manevi yerine getirmesi zorunluluğu doğmuştur. Zebur, Tevrat, İncil, Kur'an-ı Azimüşşan'da insanlık üzerine olan emirler bildirilmiştir. Cenab-ı Allah maddi manevi özünü ve gerçeğini kullarından esirgememiştir. İnsan olarak yaşamak, biraz dikkat ve tefekkür etmemiz gerekmektedir.

DUA

Dua ahlaktır. Bizlere beyan olunan bu dua, bütün insanlığın ortak malıdır.

Allahım,

Lütfet ki gittiğimiz her yere barış götürelim;

Bölücü değil, bağdaştırıcı olabilelim.

Nefret olan yere sevgi,

Yaralanma olan yere affedicilik,

Kuşku olan yere inanç,

Ümitsizlik olan yere ümit,

Karanlık olan yere aydınlık

Ve üzüntü olan yere sevinç saçıcı olmayı bize lütfet.

Allahım,

Kusurları görenlerden değil, örtenlerden;

Teselli arayanlardan değil, teselli edenlerden;

Anlayış bekleyenlerden değil, anlayış gösterenlerden;

Yalnız sevilmeyi isteyenlerden değil,

Sevenlerden olmamıza yardım et.

Yağmur gibi hiçbir şey ayırdetmeyip

Aktiğı her yere canlılık bahşedenlerden;

Güneş gibi hiçbir şey ayırdetmeyip

Işığıyla tüm varlıkları aydınlatanlardan;

Toprak gibi her şey üstüne bastığı halde

Hiçbir şeyini esirgemeyip

Nimetlerini herkese verenlerden;

Ve gece gibi, ayıp ve kusurları sarıp örten,

Alemin dinlenmesine imkân hazırlayanlardan olmayı

bize lütfet.

Alan değil, veren ellerin;
Affedici olduğu için affedilenlerin;
Hak ile doğan,
Hak ile yaşayan ve Hak ile ölenlerin
Ve sonsuz yaşamda yeniden doğanların
Safına katılmayı bize nasip eyle.

AMİN.